

Nr 245.

Av herrar **Palmstierna** och **Sandler**, i anledning av Kungl. Maj:ts proposition, nr 196, med förslag till förordning om krigskonjunkturskatt.

Såsom av Kungl. Maj:ts proposition nr 196 framgår, är det nödvändigt att med ökade skattemedel stärka 1916 års statsbudget, och har regeringen för detta ändamål framlagt förslag om en särskild krigskonjunkturskatt, av vilken viss del även avses för bestridande av engångsutgifter till försvaret, vartill värnskattemedlen uppgivas icke förslå. Regeringen har härmed framlagt ett skatteförslag, vilket tar hänsyn ej endast till den enskildes skatteförmåga, utan också till de omständigheter under vilka inkomsten förvärvats, sålunda till dennas art. Denna åtgärd, som innebär en enligt vår uppfattning fullt riktig princip, ha vi all anledning att understödja.

Emellertid torde Kungl. Maj:ts proposition i vissa avseenden böra undergå någon ändring, så att statens befogade krav med större trygghet och i vidare utsträckning tillgodoses. I detta syfte vilja vi fästa uppmärksamheten därpå, att enligt § 17 andra stycket äger skattenämnd rätt att, om det för denna »eljest är känt» att »merinkomst i sin helhet eller till någon del uppstått på grund av omständigheter, vilka icke stå i samband med det av krigstillståndet framkallade läget» frikalla från taxering till krigskonjunkturskatt. Detta synes lämna alldeles för stort spelrum för godtycket. Riktigare förefaller det vara att tydligt uttrycka att det endast är i *de* fall, då vederbörande själv varit förhindrad t. ex. på grund av vistelse å utrikes ort och dylikt att förebringa bevisning för att merinkomsten icke är beskattningsbar, som nämnden må undantaga viss inkomst från beskattning. Fördenskull föreslå vi att § 17 andra stycket må erhålla följande lydelse: »Framgår av förelig-

gande handlingar eller, *därest deklarationsskyldig av giltig anledning förhindrats inlämna dylika, det eljest är för nämnden* — — — rum». Med detta förtydligande torde man i själva verket säkrare vinna syftet med föreslagna bestämmelsen.

Det synes oss även, att särskilt stor omsorg bör nedläggas vid utseende av vederbörande ledamöter i krigskonjunkturskattenämnden. Den kungl. propositionen föreslår, att Konungens befallningshavande skall tillsätta densamma genom urval av ledamöterna i de nuvarande prövningsnämnderna. Med detta tillvägagångssätt vinner man, att den erfarenhet om taxeringsärendena och de skattskyldigas ekonomi, som deltagande i prövningsnämndernas arbete medför, tillgodogöres vid taxeringen till krigskonjunkturskatt. Men denna sistnämnda kommer i särskild grad att beröra vissa näringar, vilka enligt kungl. förordningen den 28 oktober 1910 skola vara representerade i prövningsnämnderna. Det torde kunna ifrågasättas, om dessa ledamöter äro lämpade att även tjänstgöra uti krigskonjunkturskattenämndernas synnerligen grannliga arbete. Måhända borde taxeringen i detta fall uteslutande ha anförtrots åt statens ämbetsmän, men då detta icke gärna nu kan föreslås, vilja vi uttala den förhoppningen att vid utseende av de nya nämnderna hänsyn måtte tagas till nu antydda förhållande och hemställa vi, att i utskottets motivering för en tillstyrkan i huvudsak av den kungl. propositionen måtte inflyta ett uttalande i sådan riktning. Om riksdagen biträder detsamma, torde Kungl. Maj:t icke underlåta att genom skrivelse till Konungens befallningshavande göra erinran härom.

Vad vidare angår skattskyldigheten och skatteprocentens storlek ha vi funnit, att Kungl. Maj:t icke i tillräcklig utsträckning tillgodogjort statskassan den skattekälla krigskonjunkturen frambringat. Något skäl att begränsa skattskyldigheten till så höga inkomstklasser som 15,000 kronor och däröver synes oss icke föreligga, utan torde man med allt fog kunna nedflytta gränsen för skattskyldighet till 10,000 kronor. Vi påyrka fördenskull en ändring av § 3 i sådant syfte.

I olikhet med den danska lagen om »en overordentlig indkomstskat til Staten i 1915» innebär det svenska skatteförslaget att endast sådana merinkomster, vilka påtagligen bero av krigskonjunkturen, bli föremål för beskattning, och det lämnas skattskyldig rätt att göra avdrag för förlust, som uppkommit å företag för utnyttjande av krigsläget. Under sådana förhållanden bör man kunna sätta skatteprocenten väsentligt högre än i Danmark, där alla merinkomster, oavsett konjunkturen, drabbas av en skatt uppgående till 4—10 procent av merinkomsten. Det kan ävenledes ifrågasättas, om icke skatteprocenten borde göras

progressiv. Den större vinsten medför större skatteförmåga och skall skattetungan fördelas jämnt bör hänsyn tagas härtill. Vi föreslå därför att § 7 må få följande ändrade lydelse: »Krigskonjunkturskatt utgår med följande procent av merinkomstens taxerade belopp:

Vid taxerad merinkomst av	1,000—	4,900 kronor	12	procent
» » » »	5,000—	9,900 »	14	»
» » » »	10,000—	14,900 »	16	»
» » » »	15,000—	24,900 »	18	»
» » » »	25,000—	34,900 »	20	»
» » » »	35,000—	44,900 »	22	»
» » » »	45,000—	59,900 »	24	»
» » » »	60,000—	74,900 »	26	»
» » » »	75,000—	99,900 »	28	»
» » » »	100,000—	149,900 »	30	»
» » » »	150,000—	299,900 »	32	»
» » » »	300,000 och däröver		35	»

Vad slutligen angår det ändamål, vartill inflytande skattemedel skola användas, har Kungl. Maj:t, såsom förut angivits, icke endast avsett dem för täckande av brist uti 1916 års budget utan även föreslagit att den del av inkomsterna av krigskonjunkturskatten, som överskjuter en summa av 3,850,000 kronor, skall tillföras statsverkets värnskattefond. Detta skulle emellertid innebära ett frångående av den avsikt, riksdagen tillkännagav med sitt beslut år 1914, att engångsutgifterna för försvarsreformens genomförande skulle täckas av värnskatteomedel. Dessa kostnader anse vi böra allt fortfarande bestridas enbart av värnskatteomedel, och skulle ett överskridande av beräkningarna ske, blir det följaktligen nödvändigt att vidtaga åtgärder för att genom fortsatt värnskattebeskattning erhålla medel till bristens fyllande. Krigskonjunkturskatteomedlen böra således oavkortade tillföras 1916 års statsreglering. Vad departementschefen hemställt under punkt 2:o b) första stycket bör i överensstämmelse härmed icke av riksdagen bifallas.

På grund av det anförda hemställes, att riksdagen måtte besluta sådan ändring av Kungl. Maj:ts proposition nr 196

att i 3 § b siffran 15.000 utbytes mot 10,000,
att 7 § erhåller följande lydelse:

Krigskonjunkturskatt utgår med följande procent
av merinkomstens taxerade belopp:

Vid taxerad merinkomst av	1,000—	4,900 kr.	12 proc.
» » » »	5,000—	9,900 »	14 »
» » » »	10,000—	14,900 »	16 »
» » » »	15,000—	24,900 »	18 »
» » » »	25,000—	34,900 »	20 »
» » » »	35,000—	44,900 »	22 »
» » » »	45,000—	59,900 »	24 »
» » » »	60,000—	74,900 »	26 »
» » » »	75,000—	99,900 »	28 »
» » » »	100,000—	149,900 »	30 »
» » » »	150,000—	299,900 »	32 »
» » » »	300,000	och däröver	35 »

att 17 § andra stycket måtte erhålla följande lydelse:

Framgår av föreliggande handlingar eller, därest deklARATIONSSKYLDIG av giltig anledning förhindrats inlämna dylika, det eljest är för nämnden — — — rum (lika med förslaget); samt

att vad av finansministern uti statsrådsprotokollet den 30 april 1915 under 2:o b första stycket föreslås icke måtte av riksdagen bifallas.

Stockholm den 6 maj 1915.

Erik Palmstierna.

Rickard Sandler.